

Připomínky sdružení Jihočeské matky k návrhu Státní energetické koncepce a Surovinové politiky.

Vláda České republiky se bude na jednom ze svých příštích zasedání zabývat Ministerstvem průmyslu a obchodu nově zpracovanou energetickou a surovinovou politikou. Po prostudování obou materiálů musíme bohužel konstatovat, že jejich zpracovatelé nebyli schopni, či pod tlakem mocných průmyslových lobby nemohli, překročit svůj stín. Pokud budou oba dokumenty v této podobě schváleny, zamíří Česká republika v energetice pomalu, ale jistě do fosilně – jaderného skanzenu.

Pokud vláda takto navrženou energetickou a surovinovou politiku schválí, bude to o to smutnější vzhledem k tomu, že jsou již vypracované reálné scénáře energetiky fungující na zcela jiných, než jaderně – fosilních modelech. Jde např. o studii prestižního Wuppertalského institutu (připravuje např. studie pro Evropskou komisi), který pro české nevládní organizace vypracoval studii Chytrá energie. Ze studie mj. vyplývá, že v roce 2050 by mohla česká energetika fungovat na zcela odlišných principech, než na zastaralých modelech - jádro, uhlí a něco málo obnovitelných zdrojů. A to na úsporách energie, na obnovitelných zdrojích a na tzv. inteligentních rozvodných sítích. Ke stejným závěrům došla i studie Energetická Revoluce zpracovatelů European Renewable Energy Council a Greenpeace.

Zpracovatelé koncepčních materiálů však údaje z těchto nových studií ignorují a zarputile obhajují jízdu ve starých kolejích. Zvláštní důraz přitom kladou na tisíckrát opakovanou mantru jaderné a uhelné lobby: „Jaderná energetika je levná, obnovitelné zdroje jsou drahé a mohou být pouze doplňkovým zdrojem“. Přitom by stačilo nahlédnout do některých zahraničních studií či tisku. Z publikace World Nuclear Industry Status Report například vyplývá, že cena obnovitelných zdrojů díky technologickému vývoji a hromadné výrobě trvale klesá a že ve výrobě elektřiny začínají obnovitelné zdroje dohánět jaderné elektrárny. Ve Financial Times pak lze nalézt překvapující vyjádření výkonného ředitele General Electric Jeffa Immelta o tom, že jaderná energetika je tak drahá, že je velmi těžké její využívání v současné době obhájit.

Případným schválením energetické a surovinové politiky v předkládané podobě zakonzervujeme naši energetiku v minulém století. Především ale promarníme příležitost otočit kormidlem směrem do vyspělé Evropy. Země na západ od nás totiž sází hlavně na snižování spotřeby energií a na rozvoj decentralizované výroby z obnovitelných zdrojů. Pokud chce Česká republika v budoucnosti směřovat mezi západní vyspělé ekonomiky, měli by její ministerští a političtí představitelé vzít do úvahy směry, kterými se západoevropské země hodlají v budoucnosti v energetice ubírat.

Naše konkrétní připomínky k energetické a surovinové politice jsou následující:

1. Materiály plánují výstavbu nových jaderných reaktorů. Společnost ČEZ chce tuto výstavbu dotovat formou garantovaných cen za elektřinu. Se stavbou nových jaderných reaktorů nesouhlasíme. Jaderná energetika s sebou přináší řadu rizik (rizika havárií, nevyřešený problém

vyhořelého jaderného paliva, uvolňování radioaktivních látek do životního prostředí), která nemohou být vyvážena ekonomickými přínosy. Zamýšlenou státní podporu jaderné energetice považujeme za nepřijatelnou deformaci trhu. V tržním hospodářství nemá jaderná energetika šanci obstát. Obnovitelné zdroje energie se za pár let obejdou bez dotací, jaderná energetika dotace vyžaduje i po desetiletích jejího fungování.

2. Návrh Surovinové politiky počítá s otevřením těžby u Polné na Jihlavsku, zvažuje také těžbu pomocí chemického loužení na Liberecku. Vzhledem k závažným negativním vlivům těžby uranu na životní prostředí požadujeme, aby z návrhu Surovinové politiky ČR byly vyškrtuty všechny plány na novou těžbu uranu.

3. Koncepce energetické politiky stanovuje pro rozhodnutí o lokalitě definitivního úložiště vysoceradioaktivního jaderného odpadu termín do konce roku 2018. Hrozí, že se tak stane bez souhlasu obyvatel zkoumaných regionů, kterým navždy změní život. Stát jim přitom již dlouho slibuje, že si o úložišti budou moci rozhodnout sami, ale nechce takovou možnost vtělit do zákona. Požadujeme, aby koncepce byla doplněna o uzákonění práva veta pro obyvatele dotčených obcí.

4. Koncepční materiály neřeší potenciál úspor. Přitom příležitosti ke zvyšování energetické efektivity jsou v České republice enormní. Nejsnáze dosažitelné úspory jsou v oblasti zateplování budov a celkově v hospodaření s teplem, dále také v průmyslu, v dopravě i běžných domácích spotřebičích. Koncepční materiály sice naoko úspory proklamativně podporuje, neklade si ale žádný konkrétní cíl.

5. Nesouhlasíme se zastavením rozvoje obnovitelných, domácích zdrojů energie. Obnovitelná elektřina bude u nás levnější než uhelná a jaderná nejdříve za pět let, do té doby se musí její podpora úměrně snižovat. Nesouhlasíme ale s jejím náhlým ukončením. Požadujeme také, aby vláda uměle nestanovovala limit, za který se čistá energetika nesmí rozvíjet.

6. Nesouhlasíme s prolomením územních ekologických limitů těžby hnědého uhlí.

7. Zásadně odmítáme těžbu uhlí v chráněné krajinné oblasti Beskydy, a to včetně „průzkumné“ těžby, kterou se pokouší umožnit návrh Surovinové politiky ČR. Požadujeme, aby oba dokumenty explicitně vyloučily zahájení hornické činnosti na dole Frenštát a naopak navrhly bezodkladné zrušení stejnojmenného dobývacího prostoru.

Ing. Monika Machová Wittingerová, předsedkyně sdružení

V Českých Budějovicích, 29.8.2012